

חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות), תשי"ד — 1954 *

פרק ראשון : מבוא

הנרות

1. בחוק זה —

„חייל“ — חייל המשרת על פי התחייבות לשירות קבע ;

„קצבה“ — סכום המשתלם מדי חודש —

(1) לחייל שפרש משירותו (להלן — קצבת פרישה) ;

(2) לשאיריו של חייל שפרש משירותו (להלן — קצבת שאיר) ;

„מענק“ — תשלום חד-פעמי ;

„גימלה“ — קצבה או מענק ;

„שירות“ — שירותו של חייל ;

„פרישה משירות“ — לרבות יציאה לקצבה, מוות או פיטורים ;

„חוק הנכים“ — חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תש"ט—1949¹ ;

„חוק משפחות החיילים“ — חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום),

תשי"י — 1950² ;

„הרמטכ"ל“ — ראש המטה הכללי של צבא-הגנה לישראל.

שירות רצוף

2. כל מקום שחוק זה מדבר בתקופת שירות, הכוונה היא לתקופת שירות רצופה.

תקופות שאינן
מפסיקות
רציפות

3. רציפות בשירות אין רואים אותה כנפסקת מחמת העדרו של החייל משירותו לרגל

אחת מאלה —

(1) חופשה או מנוחה שניתנה לפי כללי השירות ;

(2) הפסקה שחלה בשירות ואין לחייל שליטה עליה ;

(3) כל הפסקה אחרת שנקבעה בתקנות כבלתי מפסקת את רציפות השירות.

שאירים

4. אלה הם שאיריו של נפטר, לענין חוק זה —

(1) מי שהיתה אשתו בשעת מותו, לרבות מי שהיתה ידועה בציבור כאשתו

וגרה עמו אותה שעה (להלן — אלמנה) ;

(2) מי שהיה בעלה בשעת מותה, לרבות מי שהיה ידוע בציבור כבעלה

וגר עמה אותה שעה (להלן — אלמן) ;

(3) ילדו שאינו עומד ברשות עצמו, ובכלל זה ילד חורג, ילד מאומץ ונכד

שכל פרנסתו עליו (להלן — יתום) ;

(4) בן משפחה אחר, אשר תלותו בנפטר היתה סיבה להגדלת משכורתו או

קצבתו האחרונה של הנפטר לפני מותו ; ואם במות הנפטר לא היה להרכב

המשפחה השפעה על שיעור המשכורת או הקצבה — בן משפחה אשר תלותו

בנפטר הוכרה לפי כללים שנקבעו בתקנות (להלן — תלוי).

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה באב תשי"ד (24 באוגוסט 1954) ; הצעת החוק ודברי הסבר נחפרסמו
בה"ח 205, תשי"ד, עמ' 218.

¹ ס"ח 25, תש"ט, עמ' 278.

² ס"ח 52, תשי"י, עמ' 162.

5. ילדו של נפטר שלא הגיע לגיל 18 או שאינו מסוגל לכלכל עצמו, וכן כל שאיר אחר שאין לו הכנסה כדי מחייתו ושאינו מסוגל לכלכל עצמו — רואים אותו, לצורך חוק זה, כמי שאינו עומד ברשות עצמו.
6. שר הבטחון ימנה אדם אחד או יותר להיות ממונים על תשלום הגימלאות (להלן — ממונה). הודעה על מינוי ממונה ועל כתבתו תפורסם ברשומות.
7. (א) שר המשפטים ימנה ועדות ערעור לצורך חוק זה.
(ב) ועדת ערעור תהיה של שלושה, שאחד מהם לפחות יהיה חייל.
(ג) הודעה על מינוי ועדת ערעור ועל כתבתה תפורסם ברשומות.
8. לממונה ולועדת ערעור יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניקן לוועדת חקירה לפי סעיף 5 לפקודת ועדות חקירה.¹
9. הממונה וועדת ערעור לא יהיו קשורים בסדרי הדין ובדיני הראיה, אלא יפעלו בדרך שיראוה כמועילה ביותר לבירור השאלות העומדות להחלטתם.

פרק שני : גימלאות ושיעורן

10. בפרק זה —
 „המשכורת השנתית“, לגבי חייל שפרש משירותו — סך כל המשכורות, לרבות התוספות הקבועות, ששולמו לו בעד שנים עשר חדשי שירות נושאי משכורת אחרונים שלפני פרישתו ;
 „היום הקובע“ — היום הראשון של שנת הכספים או היום הראשון לחודש השביעי של שנת הכספים ;
 „המשכורת הקובעת“, לגבי אדם פלוני בזמן פלוני — שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, ביום הקובע הסמוך לאותו זמן, לחייל שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות ;
 „תוספת קבועה“ — תוספת המשתלמת על משכורתו היסודית של חייל — שהוכרה על ידי הממשלה כתוספת קבועה לענין חוק זה.
11. לצורך חישוב המשכורת הקובעת של אדם פלוני בזמן פלוני יתולו כללים אלה :
 (1) היתה כלולה במשכורת הקובעת תוספת משפחה — תחושב התוספת לפי הרכב משפחתו של האדם אותה שעה ;
 (2) חל באותו זמן שינוי בסולם המשכורות בהשוואה לסולם שהיה בשעת פרישתו של החייל משירותו — תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המחייב בשעת החישוב בתיאומים שנקבעו על ידי הממשלה.
12. בחישוב תקופת השירות לצורך חוק זה יחולו כללים אלה :
 (1) תקופה שאינה עולה כדי חודש מלא אך עולה על חמישה עשר יום, תיחשב כחודש מלא, ושאינה עולה על חמישה עשר יום — לא תיחשב כלל ;
 (2) תקופה שאינה עולה כדי שנה תמימה, יחושב בה כל חודש מלא, כאמור בפסקה (1), לחלק השנים עשר של השנה ;
 (3) אין מביאים בחשבון אלא תקופת שירות שמגיעה בעדה משכורת לחייל ;

¹ חוקי א"י, פרק כ"א, עמ' 132.

(4) חייל שתקופת שירותו הרצופה נפסקה לתקופה שאינה עולה על שלוש שנים, מותר להביא בחשבון לפי הוראות הרמטכ"ל את תקופת השירות שלפני ההפסקה.

דיון שירות
חובה

13. (א) על אף האמור בהוראות הקודמות, תובא תקופת שירות חובה בחשבון תקופת השירות לצורך חוק זה, אם נתקיימו בה שני אלה:

- (1) היא מצטרפת יחד עם שירות הקבע לתקופה של עשרים שנה לפחות;
- (2) בין סיומה ובין תחילת שירות הקבע לא עברה יותר משנה אחת.

(ב) בסעיף זה —

„שירות חובה“ ו„שירות קבע“ — כמשמעותם בסעיף 43 (ב) לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תש"ט — 1949.¹

זכות לקצבה
פרישה

14. אלה זכאים לקצבת פרישה —

- (1) מי שיצא לקצבה לפי הסעיפים 15 או 16;
- (2) מי שפוטר מהשירות לאחר עשר שנות שירות, מסיבת נכות כל שהיא או מחלה, וכן מי שפוטר מסיבה אחרת לאחר עשר שנות שירות כשהוא בגיל 40 או יותר;
- (3) מי שפוטר מהשירות לאחר שלקה בו בנכות, כמשמעותה בחוק הנכים, אם דרגת נכותו זו היא חמישים אחוז או יותר.

יציאה לקצבה
לפי החלטת
החייף

15. חייל רשאי לצאת לקצבה —

- (1) לאחר עשרים וחמש שנות שירות אם הגיע לגיל חמישים וחמש; או
- (2) לאחר עשר שנות שירות אם הגיע לגיל ששים.

יציאה לקצבה
לפי החלטת
הרמטכ"ל

16. חייל ששירת עשר שנים לפחות, רשאי הרמטכ"ל להורות על יציאתו לקצבה, אם הגיע לגיל 55.

שיעור קצבה
הפרישה

17. (א) הזכאי לקצבת פרישה, תשולם לו כל ימי חייו כל עוד לא חזר לשירות, קצבה בשיעור השווה לחלק השש-מאות ממשכורתו הקובעת כפול במספר חדשי שירותו, ובלבד ששיעורה לא יעלה על שני שלישים ממשכורתו זו ולא יפחת מחמישית ממנה.

(ב) הזכאי לקצבת פרישה בתוקף פסקה (3) לסעיף 14, תשולם לו, אם הסכים לכך הזכאי, במקום הקצבה בשיעור האמור בסעיף קטן (א) קצבה בשיעור מחצית ההפרש שבין שכר היסוד ובין תגמול היסוד.

(ג) בסעיף זה —

„שכר יסוד“ — אותו חלק ממשכורתו הקובעת של הזכאי שהוכר על ידי הממשלה כשכר יסוד לענין חוק זה;

„תגמול יסוד“ — אותו חלק מהתגמולים המשתלמים לנכה לפי סעיף 5 לחוק הנכים, שהוכר על ידי הממשלה כתגמול יסוד לענין חוק זה.

מענק נוסף
לקצבה

18. חייל שפוטר מהשירות לפני שהגיע לגיל 60 והוא זכאי לקצבת פרישה לפי סעיף 14 (2) — ישולם לו, נוסף על הקצבה, מענק השווה לחלק העשרים וארבע ממשכורתו השנתית כפול מספר שנות שירותו, ובלבד שהמענק לא יעלה על הסכום הקטן משני אלה:

¹ ס"ח 6, תש"ט, עמ' 18.

(1) משכורתו השנתית ;

(2) הסכום היוצא מהיוון קצבה, ששיעורה כהפרש שבין הקצבה שהוא זכאי לה בזמן פיטוריו ובין הקצבה שהיתה מגיעה לו, אילו שירת בדרגתו האחרונה עד שהיה מגיע לגיל 60.

19. (א) הזכאים לקצבת פרישה המנויים להלן תשולם להם קצבה מוגדלת כמפורש בצד, ועל אף האמור בסעיף 17 (א) :

קצבה מוגדלת

(1) מי שבחשבוון תקופת שירותו כלולה תקופת שירות חובה כאמור בסעיף 13, תשולם לו קצבה לפי כל שנות שירותו גם אם תעלה על שני שלישים ממשכורתו הקובעת, ובלבד שלא תעלה על שיעור זה בסכום השווה לחלק השש מאות ממשכורתו הקובעת כפול מספר החדשים של שירות החובה האמור ;

(2) מי שהוא בעל ותק בטחוני שהתחיל את שירותו בתקופת המעבר ופוטר מן השירות, לא תהיה קצבתו פחותה בשום מקרה מ-30% ממשכורתו הקובעת — אם פוטר בגיל שלמטה מ-55, ולא תהיה פחותה מ-40% ממנה — אם פוטר בגיל 55 ומעלה ;

(3) מי שפרש בגיל 55 או יותר כשהוא בדרגת אלוף או בדרגה גבוהה מזו לאחר חמש עשרה שנות שירות, ואם הוא בעל ותק בטחוני לאחר עשר שנות שירות — תשולם לו קצבה בשיעור משכורתו הקובעת.

(ב) בסעיף זה —

„בעל ותק בטחוני“ — מי ששירת לפני הקמת צבא-הגנה לישראל, תקופת זמן שנקבעה בתקנות, בשירות שנקבע כשירות בטחוני לענין סעיף זה ;

„תקופת המעבר“ — התקופה שבין ד' בסיון תש"ט (1 ביוני 1949) ובין ט"ו בסיון תש"י (31 במאי 1950).

20. מי שנידון על ידי בית דין צבאי לגירוש מן הצבא לא יהיה זכאי לקצבה.

דין מי שנדרש
מן הצבא

21. זכאי לקצבת פרישה שחזר לשירות ופרש ממנו כדין לאחר מכן, יחולו לגבי קצבתו החדשה כללים אלה :

זכאי לקצבת
פרישה
שפרש לאחר
שחזר לשירות

(1) זמן העדרו מהשירות כזכאי לקצבה לא ייחשב כהפסקה לגבי רציפות השירות, אך תקופת העדרו לא תבוא בחשבוון לענין חישוב שיעור הקצבה החדשה ;

(2) היתה דרגת משכורתו, לאחר ההחזרה, פחותה מהדרגה שלפיה קיבל קצבה לראשונה — תחושב משכורתו הקובעת לפי הדרגה ששימשה לחישוב הקצבה הראשונה.

22. חייל שנפטר בזמן שירותו והוא שירת לפחות חמש שנים — תשולם לשאיריו, כל תקופת הזמן המפורשת בסעיף זה, קצבה באחוזים ממשכורתו הקובעת, והם :

קצבה לשאיריו
של חייל שנפטר

(1) לאלמנה כל עוד היא באלמנותה — ארבעים אחוז ;

(2) ליתומים כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ויש אלמנה הזכאית לקצבה — עשרה אחוזים לכל יתום בתוספת חמישה אחוזים לכלל היתומים, אף אם אין יותר מיתום אחד ;

(3) ליתומים כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ואין אלמנה הזכאית לקצבה — חמישה עשר אחוזים לכל יתום בתוספת חמישה עשר אחוזים לכלל היתומים, אף אם אין יותר מיתום אחד ;

(4) לתלויים כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם — עשרה אחוזים לכל אחד ; ובאין אחרי הנפטר אלמנה ויתום הזכאים לקצבה — חמישה עשר אחוזים לכל אחד.

קצבה לשאירים
של חייל שנפטר
הזכאים
לתגמולים

23. (א) חייל שנפטר בזמן שירותו ושאריו זכאים מחמת פטירתו לתגמולים לפי חוק משפחות החיילים, תשולם לאלמנה וליתומים כאחד — קצבה בשיעור הקצבה המשתלמת לפי סעיף 17 (ב), ולכל התלויים כאחד — קצבה בשיעור שני שלישים של הקצבה האמורה. (ב) קצבה לשאיר לפי סעיף קטן (א) תשולם כל עוד לא חדל אותו שאיר להיות זכאי לתגמולים האמורים.

(ג) שאירים הזכאים לקצבה לפי סעיף 22 ולפי סעיף זה, הברירה בידם לבחור באחת מהן ; לא היתה ברירת כל השאירים אחידה יכריע הממונה.

(ד) השאיר אחריו הנפטר יותר מאלמנה אחת או שהאלמנה והיתומים אינם סמוכים על שולחן אחד, או שהתלויים אינם סמוכים כך, יקבע הממונה את אופן חלוקתה של הקצבה האמורה בהתחשב עם מצבם של השאירים ועם כל הסכם שביניהם.

מענה לרגל
פטירתו של
חייל

24. (א) חייל שנפטר בזמן שירותו לאחר ששירת פחות מחמש שנים, ושאין שאריו זכאים לקצבה לפי סעיף 23, ישולם להם לרגל פטירתו מענק בשיעור שתקבע הממשלה, ובלבד שלא יעלה על משכורתו השנתית של הנפטר.

(ב) מענק לפי סעיף זה ישולם לאלמנתו של הנפטר, ובאין אחריו לא אלמנה ולא ילדים — לשאריו האחרים.

(ג) אופן חלוקת המענק בין השאירים והסכימים שינוכו ממשכורתו של חייל על חשבון המענק שגיע לרגל פטירתו לפי סעיף זה — ייקבעו על ידי שר הבטחון.

קצבה לשאיריו
של זכאי לקצבת
פרישה

25. זכאי לקצבת פרישה שנפטר — תשולם לשאריו כל תקופת הזמן המפורשת בסעיף זה, קצבה באחוזים מקצבתו, והם :

(1) לאלמנה שהיתה אשתו לפחות שלוש שנים שקדמו לפטירתו, או שילדה לו ילד, כל עוד היא באלמנותה — חמישים אחוזים ;

(2) ליתומים, כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ויש אלמנה הזכאית לקצבה — חמישה עשר אחוזים לכל יתום ;

(3) ליתומים, כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ואין אלמנה הזכאית לקצבה — חמישה עשר אחוזים לכל יתום בתוספת חמישה עשר אחוזים לכלל היתומים, אף אם אין יותר מיתום אחד ;

(4) לתלויים, כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם ובאין אחרי הנפטר לא אלמנה ולא יתום הזכאים לקצבה — עשרים אחוזים לכל אחד.

קצבה לפי חוק
זה וקצבת
ביטוח

26. (א) בסעיף זה —

„קצבת ביטוח“ — קצבה לרגל ביטוח זקנה או קצבה לרגל ביטוח מוות לפי חוק הביטוח הלאומי, תשי״ד — 1953.¹

„קצבה מופחתת“ — קצבה המגיעה לפי חוק זה לאחר שנוכה ממנה הסכום כאמור בסעיף קטן (ב).

(ב) מי שזכאי לקצבה לפי חוק זה והוא זכאי גם לקצבת ביטוח — תנוכה מקצבתו לפי חוק זה מחצית קצבת הביטוח או שליש קצבתו לפי חוק זה, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

¹ ס״ח 137, תשי״ד, עמ׳ 6.

(ג) היתה קצבת הפרישה המופחתת בצירוף קצבת הביטוח המגיעה לאותו זכאי עודפת על משכורתו הקובעת — ינוכה הסכום העודף מקצבתו המופחתת.
(ד) סך כל הקצבאות המופחתות המגיעות לשאיריו של נפטר פלוני לא יעלה על ההפרש שבין משכורתו הקובעת של הנפטר ובין סך כל קצבאות הביטוח המגיעות לאותם השאירים.
(ה) היה סך כל קצבאות הביטוח המגיעות לשאירים שווה למשכורת הקובעת או עולה עליה, לא תשולם לשאירים כל קצבה לפי חוק זה.

קצבת שאיר
ששיעורה נקבע
על ידי המסונה

27. (א) היה סך כל הקצבאות המגיעות לשאיריו של נפטר עולה על השיעור הקיצוני, או שהשאיר אחריו הנפטר יותר מאלמנה אחת או יתומים מנשים אחדות, או שהיתומים אינם סמוכים על שולחן אחד — ישולמו לשאיריו, במקום הקצבאות בשיעורים שנקבעו בסעיפים 22, 23, 25 או 26 (ב), קצבאות בשיעורים שיקבע הממונה, בהתחשב עם מצבם של השאירים ועם כל הסכם שביניהם; ובלבד שסך כל הקצבאות שיקבע לא יעלה על השיעור הקיצוני או על סך כל הקצבאות שהיו מגיעות לשאיריו, אלמלא הוראת סעיף זה, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

(ב) השיעור הקיצוני לגבי שאיריו של חייל הוא שני שלישים ממשכורתו הקובעת או ההפרש האמור בסעיף 26 (ד), ולגבי שאיריו של זכאי לקצבת פרישה — שלושה רבעים מקצבתו זו או ההפרש האמור בסעיף 26 (ד), הכל לפי הסכום הקטן יותר.

28. אלמנה שהיא זכאית לקצבה ונישאה — ישולם לה מענק כקצבה שהיתה זכאית לה לאחרונה לפני הנישואין כפול שלוששים ושש.

מענק לאלמנה
שנישאה

29. הזכאי לקצבה לפי חוק זה ולקצבה אחרת לפי אותו חוק, או לקצבה בגלל פגיעה בעבודה לפי חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד — 1953 — הברירה בידו לבחור באחת מהן.

מניעת
קצבאות כפול

30. הזכאי לקצבה לפי חוק זה, ולתגמולים לפי חוק הנכים או חוק משפחות החיילים, או חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד — 1954, הברירה בידו לבחור בקצבה או בתגמולים, אולם מי שזכאי לקצבה לפי הסעיפים 17 (ב) או 23, יהיה רשאי לקבל את התגמולים נוסף לקצבה לפי סעיפים אלה ואין רואים קצבה זו כהכנסה לענין החוקים האמורים.

קצבה ותגמולים

31. אדם הזכאי לקצבה והוא מקבל גם משכורת מאוצר המדינה או מקופה אחרת שנקבעה על ידי הממשלה כקופה ציבורית לענין סעיף זה (בסעיף זה — הכנסה מקופת הציבור), יחולו עליו הוראות אלה:

קצבה ומשכורת
מקופת הציבור

(1) זכאי לקצבת פרישה שהכנסתו מקופת הציבור פחותה מהמשכורת הקובעת שלפיה יש לחשב את קצבתו — תשולם לו קצבה כהפרש שבין הכנסה זו לבין המשכורת הקובעת, ובלבד שלא תעלה על הקצבה שהיתה מגיעה לו אלמלא הוראת סעיף זה; עלתה ההכנסה על המשכורת הקובעת, לא תשולם לו כל קצבה;

(2) זכאי לקצבת שאיר שהכנסתו מקופת הציבור פחותה ממחצית המשכורת הקובעת שלפיה יש לחשב את הקצבה — תשולם לו קצבה כהפרש שבין הכנסתו זו לבין מחצית המשכורת הקובעת, ובלבד שאותו שיעור לא יעלה על הקצבה שהיתה מגיעה לו אלמלא הוראת סעיף זה; עלתה המשכורת על המחצית האמורה, לא תשולם לו כל קצבה.

¹ ס"ח 147, תשי"ד, עמ' 76.

קצבה לאלמנה
שטרם הגיעה
לגיל 45

32. על אף האמור בסעיפים הקודמים, אלמנה שאין לה ילד, והיא עומדת ברשות עצמה, לא תשולם לה קצבת שאיר, כל עוד לא הגיעה לגיל ארבעים וחמש.

מענק לאלמנה
במקום קצבה

33. אלמנה של נפטר שאינה מקבלת קצבת שאיר בגלל האמור בסעיף 31 או בסעיף 32 או בפסקה (1) לסעיף 25 לגבי תקופת הנישואין — ישולם לה מענק בשיעור הקצבה שהיתה זכאית לה אלמלא האמור בסעיפים אלה כפול שנים עשר; אולם אלמנה שסעיף 32 חל עליה ונייהגיעה בשעת מות הנפטר לגיל ארבעים וארבע — תוכפל אותה קצבה לא בשנים עשר, אלא במספר החדשים שנותרו עד שתגיע לגיל ארבעים וחמש.

דין חיילת
כדין חייל

34. האמור בחוק זה לגבי חייל ושאיריו של נפטר יחול לגבי חיילת ושאיריה של נפטרת, בתיאומים לרי הענין, אלא שאלמן לא יהיה זכאי לקצבה כל שהיא, אם הוא עומד ברשות עצמו, וכן לא יהיה זכאי לקצבה לפי פסקה (1) לסעיף 25, אלא אם היה בעלה של הנפטרת לפחות שלוש שנים לפני מותה או אם ילדה לו ילד.

פרק שלישי : שונות

בקשות

35. (א) התובע גימלה יגיש בקשה לממונה.

(ב) הממונה יחליט, על סמך הבקשה אם תינתן הגימלה ובאיזו מידה תינתן, ימסור את החלטתו בדואר רשום למבקש, יציין את נימוקיה ואת זכותו של המבקש לפי סעיף 36.

ערעור

36. (א) תובע הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה של הממונה, רשאי לערער עליה לפני ועדת ערעור (להלן — הועדה) תוך ששים יום מיום שבו הגיעה אליו החלטת הממונה, אולם רשאית הועדה להאריך לו את תקופת הערעור הארכה שלא תעלה על ששים יום.

(ב) הערעור יוגש לוועדה בכתב בשני העתקים, הועדה תשלח העתק אחד לממונה.

(ג) הועדה רשאית לאשר את החלטת הממונה או לשנותה, או להחליט החלטה אחרת

במקומה.

(ד) תובע שהגיש ערעור לוועדה רשאי להתייצב לפניו, הוא או בא כוחו, לטעון

את טענותיו.

(ה) ועדת ערעור תתן נימוקים להחלטתה.

(ו) יושב ראש ועדת הערעור ימסור בדואר רשום העתק החלטת הועדה לתובע

ולממונה.

ערעור לבית
המשפט

37. (א) התובע או הממונה רשאי תוך חמישה עשר יום מיום שהגיעה אליו החלטת ועדת הערעור, לערער עליה בשאלה משפטית לבית המשפט המחוזי.

(ב) בית המשפט הדין בערעור רשאי לאשר את החלטת הועדה, או להחזירה לוועדה,

או להחליט, על סמך העובדות שנקבעו על ידי הועדה, החלטה אחרת במקומה.

(ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הגשת ערעור וסדרי הדין

בערעור לפי סעיף זה.

(ד) פסק דין של בית המשפט המחוזי בערעור לפי חוק זה הוא סופי ואינו ניתן

לערעור.

החלטות חדשות

38. הממונה רשאי להחליט החלטה חדשה בכל ענין, אף אם כבר ניתנה בה החלטה

סופית לפי סעיף 36 או 37, אם נוכח כי ההחלטה הושגה על ידי עבירה פלילית או אם

נתגלה על סמך ראיות חדשות שלא היו לפני נותן ההחלטה הקודמת, כי אותה החלטה

בטעות יסודה; לענין הערעור יהיה דין ההחלטה כדין כל החלטה אחרת, אולם ההחלטה

החדשה לא תבוצע, אלא כתום התקופה להגשת הערעור עליה לפי סעיף 36, ואם הוגש הערעור — עד שהועדה תורה לבצעה בין בהחלטתה הסופית ובין בהחלטת ביניים.

39. הגימלאות ישולמו מאוצר המדינה.

גימלאות מאוצר המדינה

40. קצבה תשולם בראש כל חודש ומהחודש המתחיל אחרי היום שבו נולדה העילה לקצבה.

מאימתי משלמים קצבה

41. לא תשולם קצבה בעד תקופה העולה על ארבעה חדשים שלפני הגשת הבקשה לקצבה, אולם הממונה רשאי להאריכה לתקופה שאינה עולה על שנה, אם האיחור בהגשת הבקשה חל מסיבות שלדעת הממונה מצדיקות הארכה זו.

תשלום בעד תקופת שלפני הגשת בקשה

42. (א) גימלה תשולם לאדם שלו היא מגיעה, אולם גימלה המגיעה לאדם הנמצא באפוטרופסות — תשולם לאפוטרופוס.

תשלום גימלה שלא לירי הזכאי

(ב) נוכח הממונה, כי מתן גימלה לידיו של הזכאי אינו לטובתו או לטובת בני משפחתו שהוא חייב במוזנותיהם, או כי מתן הגימלה לאפוטרופוס אינו לטובת הזכאי, רשאי הממונה, לאחר הודעה מוקדמת של חמישה עשר יום לפחות, ליטול לידיו את הגימלה, כולה או מקצתה, ולהשתמש בה לטובת הזכאי או בני משפחתו, או להורות שאדם שהוסמך לכך על ידיו יעשה זאת.

(ג) החלטה לפי סעיף קטן (ב), אם לא בוטלה בערעור לפי הסעיפים 36 או 37, יפקע תקפה —

(1) משנתמנה אפוטרופוס לזכאי — אם לא היה לו אפוטרופוס בשעת מתן ההחלטה; או

(2) משאושר על ידי בית משפט מוסמך האפוטרופוס הקודם או משנתמנה אחר במקומו — אם היה לזכאי אפוטרופוס.

43. הזכות להגיש בקשה לגימלה המגיעה לשאיר מתיישנת בתום שנתיים מיום שנולדה עילתה, אולם הממונה רשאי להאריך תקופה זו, אם האיחור בהגשת הבקשה חל עקב סיבות שלמבקש לא היתה שליטה עליהן.

התישנות זכות התביעה

44. זכאי שלא גבה כספי גימלה תוך שנתיים מיום שהועמדו לרשותו — רשאי הממונה להחליט שפקעה זכותו לקבלם.

איסור צבירת תשלום

45. הוכח, כי ניסה אדם להשיג גימלה במרמה, תופחת הגימלה שהוא זכאי לה ב-25 אחוזים.

מעשה מרמה

46. נמצא אדם במאסר על פי פסק דין של בית משפט מוסמך שדן אותו למאסר של שלושה חדשים או יותר — לא תשולם לו כל קצבה בעד הזמן שהוא במאסר.

קצבה לאדם במאסר

47. זכות לגימלה אינה ניתנת להעברה, לערבות, לשעבוד או לעיקול בכל דרך שהיא, אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מהזכאי לגימלה לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך.

העברת זכות לגימלה וזקיפה שכנגד

48. אוצר המדינה אינו רשאי לזקוף על חשבון גימלאות כספים המגיעים מן הזכאי אלא תביעות לסכומים אלה:

זקיפת חובות על חשבון גימלה

(1) מפרעות שקיבל הזכאי מאוצר המדינה על חשבון גימלאות;

(2) מילוות שקיבל זכאי מאוצר המדינה או שאוצר המדינה ערב להן;

(3) סכומים ששולמו מאוצר המדינה בטעות ולמעלה מן המגיע על חשבון משכורת או גימלאות ;

(4) סכומים שזכאי לגימלה קיבל מצד שלישי על חשבון פיצויים כאמור בסעיף 49.

תביעות נגד צד שלישי

49. (א) היה המקרה שחייב את אוצר המדינה לתשלום גימלה לפי חוק זה משמש עילה גם לחייב צד שלישי בתשלום פיצויים לאותו זכאי לפי פקודת הנוזיקין האזרחיים, 1944, או לפי חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד — 1953, רשאי אוצר המדינה לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי על גימלה ששילם או שהוא עתיד לשלמה עד לגובה הפיצויים שחייב בהם הצד השלישי.

(ב) הזכאי לגימלה לפי חוק זה חייב להושיט כל עזרה ולנקוט כל פעולה סבירה על מנת לסייע לאוצר המדינה במימוש זכותו לפי סעיף זה, ולא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכויות אוצר המדינה לפי סעיף זה או למנוע בעד מימושה ; הזכאי לגימלה שעבר על איסור לפי סעיף זה, או לא עשה את המוטל עליו לפיו, רשאי הממונה לשלול ממנו את הזכות לגימלה, כולה או מקצתה.

(ג) היה אוצר המדינה חייב בפיצויים האמורים, הברירה בידי הזכאי לבחור בגימלה או בפיצויים.

(ד) לענין סעיף 65 לפקודת הנוזיקין האזרחיים, 1944, רואי גימלה כזכות הנובעת מחוזה.

תשלום גימלה לפרנסת בני משפחה

50. כל אימת שנשללה גימלה מאדם או שהופסק לו תשלומה בהחלטת הממונה, רשאי הממונה להורות שתשלום, כולה או מקצתה, למי שאותו אדם חייב בפרנסתם.

הוראה לצורך קביעת זכות לגימלה של בני משפחה אחרים ושיעורה, כאילו היה זכאי לקצבה.

51. כל אימת שאין משלמים קצבה לשאיר בתוקף ההוראות שבסעיפים 26, 29, 30, 31, 32, 34, 43, 46 או 49 (ב) בלבד, רואים אותו שאיר, לענין קביעת זכותם לגימלה של בני משפחה אחרים ושיעורה, כאילו היה זכאי לקצבה.

צירוף תקופת עבודה במוסד מוכר

52. שר הבטחון רשאי לקבוע בתקנות כי מוסד פלוני יהיה מוסד מוכר, וכן הוא רשאי לקבוע בתקנות כי העבודה במוסד מוכר תיחשב כתקופת שירות לענין קביעת זכותו של חייל לפי חוק זה, הכל לפי הכללים והתנאים שנקבעו בתקנות.

הנדלת תקופת השירות

53. (א) חייל המשרת בתפקיד שנקבע בתקנות כתפקיד מיוחד לענין חוק זה, תחושב תקופת שירותו בתפקיד זה כתקופה גדולה משהיתה למעשה בשיעור שנקבע בתקנות.

(ב) חייל שבא לשירות לאחר שהגיע לגיל 40 רשאי הרמטכ"ל להורות, כי לענין קביעת זכויותיו של החייל לפי חוק זה, כולן או מקצתן, תחושב תקופת שירותו, כולה או מקצתה, כתקופה גדולה משהיתה למעשה ובשיעור שנקבע על ידי הרמטכ"ל.

דין החלטת שר הרמטכ"ל

54. לענין סעיפים 35, 36, 37 ו-38 יהיה דין החלטת הרמטכ"ל לפי חוק זה כדין החלטת הממונה, וכל האמור בסעיפים אלה לגבי הממונה ייקרא, במקרה זה, כאילו המדובר הוא ברמטכ"ל.

עבירות

55. (א) אדם שמסר במזיד לאדם המחליט בענין זכויותיו לפי חוק זה ידיעה כוזבת באותו ענין, דינו — מאסר עד ששה חדשים או קנס עד 500 לירות, או שני הענשים כאחד.

¹ ע"ר 1944, תוס' 1 מס' 1380, עמ' 98.

(ב) אדם אשר במרמה או ביודעין, על ידי העלמת פרטים עושה להם חשיבות לענין, גרם למיתן גימלה או להגדלתה, בין שהגיעה לידו ובין שהגיעה לידי אחר, דינו — מאסר עד שנתיים או קנס עד אלפיים לירות, או שני הענשים כאחד.

56. (א) שר הבטחון ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, ובכלל זה :

ביצוע ותקנות

- (1) שיטת ההיוון של קצבאות כשזה דרוש לצורך סעיף 17 או 49 ;
- (2) התנאים והשיטה שבהם יהיה מותר היוונה של כל קצבה, ובלבד שלא יותר היוון של למעלה מעשרים וחמישה אחוזים ממנה ;
- (3) דינים וחשבונות, הצהרות ותעודות שמבקש גימלה או מקבלה חייב להגיש לשם מניעת תשלומי יתר ותשלומי כפל ;
- (4) סדרי הגשת בקשות לגימלאות.

57. תחילתו של חוק זה היא כתום שלושים יום מיום פרסומו ברשומות, אולם מותר יהיה, בתנאים שנקבעו על ידי הממשלה, לשלם גימלה לרגל פטירתו של חייל אף אם נפטר לפני תחילתו של החוק ; לצורך קביעת זכות כל שהיא לפי חוק זה, תבוא בחשבון גם תקופת שירות שחלה לפני תחילתו.

תחילת חוק

פ נ ח ס ל ב ו ן
שר הבטחון

מ ש ה ש ר ת
ראש הממשלה

י צ ח ק ב ן - צ ב י
נשיא המדינה